

# SPIS TREŚCI

|                               |   |
|-------------------------------|---|
| Wykaz skrótów                 | 7 |
| Wstęp. Europa szukająca duszy | 9 |

## Część I. Ewangeliczne inspiracje jedności

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| 1. Papieska perspektywa wielkiej integracji w Chrystusie        | 15 |
| Integrująca rola chrześcijaństwa w tradycji europejskiej        | 16 |
| Europa szukająca Ewangelii                                      | 19 |
| 2. Rola nowej ewangelizacji w integrowaniu Europy               | 23 |
| Ewangelizacja odbudowanej nadziei                               | 27 |
| 3. Aksjologiczny fundament nadziei                              | 30 |
| Aksjologiczna tożsamość Europy                                  | 33 |
| Aksjologia przyszłej Europy                                     | 37 |
| Integracja aksjologiczna                                        | 39 |
| 4. Miłość do narodu a jedność Europy                            | 43 |
| Główne dziedziny europejskiej integracji ducha                  | 48 |
| 5. Uniwersalizm pierwotnego Kościoła                            | 50 |
| Uniwersalizm chrześcijański czy postmodernistyczna wieża Babel? | 53 |

## Część II. Chrześcijańskie korzenie Europy

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Rola chrześcijańskiego pojęcia „osoby” w genezie humanizmu europejskiego      | 59  |
| Intelektualne korzenie humanizmu                                                 | 59  |
| Biblijne podstawy pojęcia „osoby”                                                | 61  |
| Korzenie humanizmu w scholastyce                                                 | 63  |
| Współcześni krytycy humanizmu                                                    | 67  |
| Chrześcijańska a liberalna koncepcja wolności                                    | 71  |
| 2. Kultura naukowa w integracji Europy                                           | 77  |
| Inspiracje chrześcijańskie w powstaniu nauk przyrodniczych                       | 77  |
| Papieska wizja dialogu nauk przyrodniczych z myślą chrześcijańską                | 82  |
| 3. Chrześcijańska <i>Ewangelia życia</i> w obliczu współczesnego kryzysu kultury | 87  |
| Istota postmoderny                                                               | 89  |
| Musilowski <i>człowiek bez właściwości</i>                                       | 93  |
| Współczesny relatywizm a doświadczenie historyczne                               | 94  |
| Cywilizacja oszajanego kryzysu                                                   | 95  |
| 4. Współczesne substytuty transcendencji i <i>sacrum</i>                         | 99  |
| <i>Homo sapiens</i> i jego kulturowa ojczyzna                                    | 99  |
| Przewyciężenie pragmatyzmu                                                       | 102 |
| Granice pragmatyzmu                                                              | 105 |
| Substytuty <i>sacrum</i>                                                         | 111 |

### **Część III. Pytania o Europę jutra**

|                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Między utopią a pragmatyką                                   | 117 |
| 2. Paternalizm aksjologiczny jako szczególna postać pragmatyzmu | 124 |
| 3. Ojczyzna europejska czy Europa ojczyzn?                      | 131 |
| 4. Kościół obecny w dramatach Europy                            | 140 |

### **ANEKS**

#### **Wybrane wypowiedzi Jana Pawła II o Europie**

|                                                                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Akt Europejski, Santiago de Compostela, 9. XI 1982</i>                                                                                             | 151 |
| <i>Przemówienie do grupy katolickich parlamentarzystów europejskich, Rzym, 10. XI 1983</i>                                                            | 156 |
| <i>Przemówienie podczas wizyty w siedzibie EWG, Luxemburg, 15. V 1985</i>                                                                             | 160 |
| <i>Przemówienie w siedzibie EWG, Bruksela, 20. V 1985</i>                                                                                             | 165 |
| <i>Przemówienie podczas audiencji dla Komitetu Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy do stosunków z parlamentami krajowymi, Rzym, 17. III 1988</i> | 173 |
| <i>Przemówienie do Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, Strasburg, 8. X 1988</i>                                                                 | 176 |
| <i>Przemówienie w Parlamencie Europejskim, Strasburg, 11. X 1988</i>                                                                                  | 183 |
| <i>Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, Rzym, 13. I 1990</i>                                                                                      | 189 |
| <i>Przemówienie do uczestników zebrania konsultacyjnego przed Specjalnym Zgromadzeniem Synodu Biskupów poświęconym Europie, Rzym, 5. VI 1990</i>      | 193 |
| <i>Przemówienie na forum rektorów uniwersytetów europejskich, Rzym, 19. IV 1991</i>                                                                   | 201 |
| <i>Przemówienie do członków Rady Konferencji Episkopatów Europy, 16. IV 1993</i>                                                                      | 206 |
| <i>Przemówienie przed Bramą Brandenburską, Berlin, 23. VI 1996</i>                                                                                    | 211 |
| <i>Przemówienie do grupy chrześcijańskich deputowanych do Parlamentu Europejskiego Rzym, 6. III 1997</i>                                              | 214 |
| <i>Przemówienie do grupy parlamentarzystów austriackich, Rzym, 23. III 1997</i>                                                                       | 217 |
| <i>Homilia z okazji 1000. rocznicy śmierci św. Wojciecha, Gniezno, 3. VI 1997</i>                                                                     | 220 |
| <i>Przemówienie do prezydentów siedmiu państw Europy Środkowej, Gniezno, 3. VI 1997</i>                                                               | 226 |
| <i>Przemówienie do trzeciej grupy biskupów polskich podczas wizyty ad limina Apostolorum, Rzym, 14. II 1998</i>                                       | 228 |